MITTEILUNGEN = WIADOMOŚCI

DER K. u. K. WARENVERKEHRSZENTRALE FÜR DAS ÖSTERREICHISCH-UNGARISCHE OKKUPATIONSGEBIET.

C. i K. ZARZĄDU OBROTU TOWAROWEGO DLA AUSTRYACKO-WĘGIERSKIEGO OBSZARU OKUPACYJNEGO.

Telegramme: Warenverkehrszentrale Krakau. Fernsprechnummer: 3582

Erscheint zweimal monatlich als Beilage der Amtsblätter im Okkupationsgebiet.
Wychodzi dwa razy miesięcznie jako dodatek do Dzienników urzędowych obszaru okupacyjnego.

Telegramy: Zarząd obrotu towarowego Kraków. Telefon Nr. 3582.

Krakau 1. April 1917 | №34-35. | Kraków 1 Kwietnia 1917

INHALT:

TREŚĆ:

Postwesen.

Haftung für Postpakete. Eine Haftung für Verlust und Inhaltsabgang von Paketen wird von der Postverwaltung des Okkupationsgebietes nach Massgabe des tatsächlichen Wertverlustes und bis zu einem Höchstbetrage von fünf Kronen für je ein Kilogramm des Gesamtgewichtes unter der Voraussetzung übernommen, dass der Verlust oder Abgang in ihrem Dienstbereich und durch Verschulden eines Postbediensteten hervorgerufen wurde.

Für Nachnahmepakete wird in gleicher Weise wie für sonstige Pakete gehaftet. Wenn eine mit Nachnahme belastete Sendung an den Empfänger aus irgend einem Grunde ohne Einziehung des Nachnahmebetrages ausgefolgt worden ist, so haftet die Postanstalt des Okkupationsgebietes nur für den wirklich erwachsenen Schaden innerhalb der Grenze des Nachnahmebetrages, insoferne der Nachnahmebetrag innerhalb der Reklamationsfrist reklamiert wird.

Die Reklamationsfrist beträgt in allen Fällen sechs Monate vom Aufgabetage an. (AOK. Tel. Nr. 16128).

Sprawy pocztowe.

Odpowiedzialność za przesyłki pocztowe. Zarząd poczt obszaru okupowanego odpowiada za zgubę lub ubytek zawartości przesyłek pocztowych w miarę faktycznego zmniejszenia się wartości i to najwyżej do kwoty 5 K za każdy kilogram łącznej wagi przesyłki pod tym jedynie warunkiem, że zguba lub zmniejszenie się wartości nastąpiło w obrębie obszaru służbowego i przez zawinienie organów pocztowych.

Za przesyłki za pobraniem odpowiada się w tymsamym stopniu co i za inne przesyłki. W razie gdyby przesyłka za pobraniem z jakiegokolwiek powodu została doręczoną odbiorcy bez pobrania kwoty zaliczkowej, to zarząd poczt obszaru okupowanego odpowiada jedynie tylko za faktyczną szkodę w granicach kwoty zaliczkowej, jeśli kwota zaliczkowa zostanie zareklamowaną w terminie reklamacyjnym.

Termin reklamacyjny wynosi w każdym wypadku sześć miesięcy licząc od dnia nadania przesyłki. (Nacz. Kom. Armii, Tel. Nr. 16128).

Eisenbahnwesen.

Neuer Tarif für den direkten Verkehr Oesterreich-Heeresbahn Nord. Der seit dem 1. August 1916 in Kraft stehende Tarif für den bezeichneten Verkehr ist laut Kundmachung in den „Mitteilungen" Nr. 32/33. mit Wirksamkeit vom 15. März 1917 herausgegeben worden. Durch diese Neuausgabe tritt neben einigen Aenderungen und Ergänzungen eine Erhöhung der Frachtsätze ein. Von den Neuerungen gegenüber dem bisherigen Tarif seien hervorgehoben:

Im Abschnitt A (reglementarische Bestimmungen). Künftig sind Nachnahmen nach Eingang in beiden Richtungen, ferner auch Barvorschüsse bis zu 300 K, ausgenommen bei leichtverderblichen Gütern, zulässig.

Im Abschnitt B (tarifarische Bestimmungen) wurden infolge Einführung eines Eilguttarifes einschlägige Bestimmungen aufgenommen und eine Erhöhung der Mindestfrachten, Beförderungsgebühr für die Rücksendung von Privatwagendecken und Schutzwagengebühr durchgeführt.

Der Abschnitt C (Tarife) weist eine Anzahl neuer Tarife auf, und zwar a) mit Geltung von und nach Heeresbahnstationen: für Chlorkalk, Glaubersalz und Salzsäure, für Erdfarben und Teere; b) mit Geltung nach Heeresbahnstationen: für Kaolin; c) mit Geltung von Heeresbahnstationen: für tierische Federn, für Fleisch, Fleischwaren und Topfen, für geschlachtete Tiere und Speck, für Stärke, für Rapskuchen, Malzkeime und Melassefutter, für Flachs, für Borke und endlich für bestimmte Lebensmittel bei eilgutmässiger Beförderung, zur Verwendung in Oesterreich bestimmt. Der Einführung letzteren Tarifes kommt in Hinblick auf die Approvisionierungsschwierigkeiten besondere Bedeutung zu. Die mit 15. Jänner 1917 ausser Kraft gesetzten Tarife für Bier, Kabel, mineralische Oele u. s. w., Streichhölzer, Wolle u. s. w. und Zink (s. „Mitteilungen" Nr. 29/30.) haben im neuen Tarif Ersatz gefunden.

Der Tarif bringt eine Erhöhung der Frachtsätze, und zwar sind die Schnittfrachtsätze für die österreichischen Strecken durch Einrechnung der auf den österreichischen Bahnen zur Erhebung gelangenden Verkehrssteuer schematisch um 30 Prozent erhöht, während die Schnittfrachtsätze für die Heeresbahnstrecken dem neuen seit 20. Dezember 1916 gültigen Lokaltarif der Heeresbahn Nord angepasst wurden und daher an Stelle des gleichmässigen Zuschlages eine den wirtschaftlichen Bedürfnissen entsprechende Abstufung der Erhöhung aufweisen.

Uebernahmsmeldekarten (s. „Mitteilungen" No. 29/30) wurden weiter für Sendungen nach Jaszczów und östlich davon einschliesslich Kowel eingeführt. Ferner wurden für den Güterverkehr auf den durch die Verordnung über Einführung von Uebernahmsmeldekarten getroffenen Strecken noch folgende Stationen bestimmt: Bržyžno, Chełm Hptbhf., Dorohusk, Jagodyn, Jaszczów, Kanie, Koszary, Kowel Hptbhf., Luboml, Macijów, Pogorodno, Rejowiec, Trawniki, Zawadówka.

Die Inbetriebnahme der Schmalspurbahn Trzeszczany-Grabowiec erfolgte am 27. Februar 1917.

Nachtrag I. zum direkten Personen- und Gepäckstarif der k. u. k. Heeresbahn Nord mit den österreichisch-ungarischen Stationen wurde mit Giltigkeit vom 1. März 1917 eingeführt. Der Tarif enthält Aenderungen der „Besonderen Bestimmungen" und Preistafeln mit erhöhten Fahrpreisen für Personen, sowie erhöhte Beförderungspreise für Reisegepäck und Zeitungspakete als Expressgut.

Neue Haltestellen. Am 15. Februar 1917 wurden die Betriebsausweichen Ruskie Piaski, Wywłoczka und Zło-

Kolejnictwo.

Nowa taryfa dla bezpośredniego ruchu kolejowego między Austryą, a Północną koleją wojskową, obowiązująca od 1 sierpnia 1916. taryfa dla powyżej podanego ruchu kolejowego wydaną została wedle obwieszczenia w „Wiadomościach" Nr. 32/33 z mocą obowiązującą od 15. marca 1917. Ta nowa taryfa wprowadza obok poszczególnych zmian i uzupełnień podwyższenia stopy taryfowej.

W stosunku do dotychczasowej taryfy należy podnieść następujące zmiany:

W ustępie A (postanowienia regulaminowe). W przyszłości dopuszczalne są zaliczki po nadejściu w obu kierunkach, nadto także zaliczki w gotówce aż do 300 K, z wyłączeniem towarów, ulegających łatwo zepsuciu.

W ustępie B (postanowienia taryfowe) zamieszczono z powodu wprowadzenia taryfy posyłek pospiesznych stosowne postanowienia, oraz wprowadzono podwyższenie taryf minimalnych, należytości przewozowej za zwrot płacht na wozy prywatne, tudzież należytości od wozów ochronnych.

Ustęp C (taryfy) zawiera pewną liczbę nowych taryf, a mianowicie: a) z ważnością ze i do stacyi kolei wojskowych: na chlorek wapnia, sól glauberską i kwas solny, na farby ziemne i smoły; b) z ważnością do stacyi kolei wojskowych: na koalinę; c) z ważnością ze stacyi kolei wojskowych: na pierze, mięso, wyroby mięsne i sery, na bite zwierzęta i słoninę, na krochmal makuchy, kiełki słodowe i melasynę, len, korę i wreszcie na pewne środki spożywcze przy pospiesznym przewozie, przeznaczone do użytku w Austryi. Wprowadzenie tej taryfy jest szczególnie ważnem z powodu trudności aprowizacyjnych. W miejsce taryf na piwo, kable, oleje mineralne itd., zapałki, wełnę itd. i na cynk (p. „Wiadomości" Nr. 29/30), które z dniem 15. stycznia 1917. straciły moc, wprowadzono nowe postanowienia.

Taryfa wprowadza podwyższenie stopy taryfowej, mianowicie podwyższono szematycznie o 30% stopę taryfową do punktu złączenia na przestrzeniach austryackich przez wliczenie podatku obrotowego, pobieranego na kolejach austryackich, podczas gdy stopę taryfową do punktu złączenia dla przestrzeni kolei wojskowej przystosowano do nowej taryfy lokalnej Północnej kolei wojskowej, ważnej od dnia 20. grudnia 1916. i dlatego wykazują w miejsce równomiernego dodatku stopniowane podwyższenia, odpowiadające potrzebom gospodarczym. —

Karty przyjęcia zgłoszeń (zob. „Wiadomości" Nr. 29/30) — zaprowadzono nadto dla przesyłek do Jaszczowa i dalej na wschód do Kowla włącznie. Dalej przeznaczono dla ruchu towarowego na przestrzeniach objętych rozporządzeniem o zaprowadzeniu kart przyjęcia zgłoszeń następujące stacye: Brzyżno, Chełm (dworzec główny), Dorohusz, Jagodyn, Jaszczów, Kanie, Koszary, Kowel (dworzec główny), Luboml, Maciejów, Podgorodno, Rejowiec, Trawniki, Zawadówka.

Otwarcie ruchu na wązkotorowej kolei Trzeszczany—Grabowiec nastąpiło dnia 27. lutego 1917. r.

Z ważnością od 1. marca 1917. r. wprowadzono dodatek I, do bezpośredniej taryfy osobowej i towarowej c. i k. wojskowej kolei północnej ze stacyami austro-węgierskiemi. Taryfa zawiera zmiany „szczegółowych wykazów, przepisów i cen" z podwyższonemi cenami jazdy osobowej, jakoteż podwyższone ceny przewozu tobołków podróżnych i pakietów gazetowych.

Nowe przestanki. Dnia 15. lutego 1917. r. otwarto wymijanki: Ruskie Piaski, Wywłoczka i Złojec, jako stacye

jec als Stationen für den Gesamtverkehr, die Betriebsausweiche Nowiny als Ladestelle für den Wagenladungsverkehr eröffnet.

Steinkohlenkoks auf der k. u. k. Heeresbahn Nord. Von Sosnowice We. E. nach Wierzbnik beträgt die Fracht für 100 kg Steinkohlenkoks 93 h, von Dąbrowa We. E. nach Wierzbnik 93 h. Frachtzahlung mindestens für 10.000 kg; bei Wagen mit Landegewicht von 20.000 kg und mehr mindestens für 15.000 kg. — Weiters wurde der Frachtsatz für Koks von Ostrowiec nach Dąbrowa We. E. auf 95 h per 100 kg abgeändert.

dla ogólnego ruchu, a wymijankę Nowiny, jako stacyę ładunkową dla ładowania wozów.

Koks kamienny na c. i k. wojskowej kolei północnej. Ze Sosnowic We. E. do Wierzbnika wynosi fracht za 100 kg. koksu kamiennego 93 h, z Dąbrowy We. E. do Wierzbnika 93 h opłata frachtowa najmniej za 10.000 kg; przy wozach o ładowności 20.000 kg. lub więcej, najmniej za 15. 000 kg. Nadto zmieniono stopę frachtową za koks z Ostrowca do Dąbrowy We. E. na 95 h za 100 kg.

Wirtschaftliche Mitteilungen aus dem k. u. k. Okkupationsgebiete in Polen.

Das Verordnungsblatt der k. u. k. Militärverwaltung in Polen. Stück V. vom 28. Februar 1917. umfasst:

Amtlicher Teil: Nr. 16. Verordnung, betreffend den Warenverkehr innerhalb des k. u. k. Okkupationsgebietes. — Nr. 17. Verordnung, betreffend die Verbrauchsbeschränkungen für Petroleum. — Nr. 18. Verordnung, betreffend die Bestimmung der Gebiete der Städte: Chełm, Działoszyce und Krasnostaw. — Nr. 19. Verordnung, betreffend die Gewährung teilweiser Straffreiheit für die verspätete Ablieferung von Waffen, Munitionsgegenständen und Sprengstoffen. — Nr. 20. Verordnung, betreffend den Höchstpreis für Zichorie der Ernte 1917. — Nr. 21. Verordnung, betreffend die Beschlagnahme und Festsetzung des Uebernahmspreises für Melasse. — Nr. 22. Verordnung, betreffend Ergänzung der Verordnung vom 4. Oktober 1916, Nr. 70 V. Bl. „über die Versorgung der Bevölkerung mit Bedarfsgegenständen“. — Nr. 23. Verordnung, betreffend das Polizeistrafrecht und Polizeistrafverfahren. — Nr. 24. Kundmachung, betreffend die Ausstellung der Reise- und Waffenpässe im Namen des Militär-General-Gouverneurs. — Nr. 25. Kundmachung wegen Richtigstellung eines Fehlers in der Verordnung vom 9. Jänner 1917, Nr. 4 V. Bl., betreffend die Zollordnung und die Monopolrechte, sowie die Straf- und Zwangsmassnahmen zur Durchführung der Zollordnung und der Verkehrsverbote. — Nr. 26. Kundmachung, wegen Richtigstellung eines Fehlers in der Verordnung vom 1. Jänner 1917, Nr 3 V. Bl., betreffend die Petroleumpreise.

Nichtamtlicher Teil: Kundmachung, betreffend die Verhängung der Zwangsaufsicht über das Elektrizitätswerk des Bronislaus Boguszewski in Chełm. — Kundmachung, betreffend die Umwechslung unbrauchbarer Banknoten zu 1 Krone v. J. 1916. — Kundmachung, betreffend die Umwechslung unbrauchbarer Banknoten zu 50 Kronen vom Jahre 1914. — Kundmachung des k. u. k. Kriegsministeriums vom 16. Jänner 1917, betreffend die Einführung des Zolldienstes in Granica. — Errichtung einer Expositur des k. k. Hauptzollamtes Szczakowa in Granica. — Kundmachung des k. u. k. Kriegsministeriums vom 7. Dezember 1916, betreffend Aenderungen und Ergänzungen des direkten Gütertarifes mit der Heeresbahn-Nord (Verkehr mit Oesterreich). — Kundmachung des k. u. k. Kriegsministeriums vom 23. Dezember 1916, betreffend die Ausserkraftsetzung des Tarifes 25 (Kartoffeln) des direkten Eisenbahngütertarifes mit der k. u. k. Heeresbahn-Nord (Verkehr mit Oesterreich). — Kundmachung des k. u. k. Kriegsministeriums vom 10. Jänner 1917, betreffend das Berichtigungsblatt zum Gütertarif der k. u. k. Heeresbahn-Nord vom 20 Dezember 1916. — Kundmachung des k. u. k. Kriegsministeriums vom 24. Jänner 1917, betreffend die Aenderungen des Lokalgütertarifes der k. u. k. Heeres-

Wiadomości gospodarcze z c. i k. obszarów zajętych Polski.

Dziennik rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce. Część V. z dnia 28. lutego 1917. zawiera:

Część urzędowa: Nr. 16. Rozporządzenie, dotyczące obrotu towarowego w obrębie c. i k. obszaru okupowanego. — Nr. 17. Rozporządzenie, dotyczące ograniczeń w używaniu nafty. — Nr. 18. Rozporządzenie, dotyczące oznaczenia obszaru miast: Chełma, Działoszyc i Krasnostawu. — Nr. 19. Rozporządzenie, dotyczące zapewnienia częściowej bezkarności za spóźnione wydanie broni, amunicyi i materyałów wybuchowych. — Nr. 20. Rozporządzenie, dotyczące ustanowienia ceny maksymalnej za cykoryę ze zbiorów 1917. r. — Nr. 21. Rozporządzenie, dotyczące zajęcia melasy i ustalenia za nią ceny odbioru. — Nr. 22. Rozporządzenie w sprawie uzupełnienia rozporządzenia z dnia 4-go października 1916 r., Nr. 70, Dz. rozp., dotyczącego zaopatrywania ludności w niezbędne artykuły. — Nr. 23. Rozporządzenie, dotyczące karania przekroczeń policyjnych i postępowania policyjno-karnego. — Nr. 24. Obwieszczenie, dotyczące wystawiania paszportów do podróży i kart na broń. — Nr. 25. Obwieszczenie w sprawie sprostowania błędów w rozporządzeniu z dnia 9-go stycznia 1917. r., Nr. 5, Dz. rozp., dotyczącem przepisów wykonawczych do ordynacyi cłowej i taryfy cłowej. — Nr. 26. Obwieszczenie w sprawie sprostowania błędu w rozporządzeniu z dnia 1-go stycznia 1917 r., Nr. 3. Dz. rozp. dotyczącem cen nafty.

Część nieurzędowa: Obwieszczenie, dotyczące postawienia pod zarząd przymusowy zakładu elektrycznego Bronisława Boguszewskiego w Chełmie. — Obwieszczenie, dotyczące wymiany niezdatnych do użytku banknotów 1-koronowych z roku 1916. — Obwieszczenie, dotyczące wymiany niezdatnych do użytku banknotów 50-koronowych. — Obwieszczenie, dotyczące zaprowadzenia służby cłowej w Granicy. — Otwarcie ekspozytury c. i k. głównego Urzędu cłowego Szczakowa w Granicy. — Obwieszczenie, dotyczące zmian i uzupełnień bezpośredniej taryfy towarowej z c. i k. wojskową koleją północną. (Ruch z Austryą). — Obwieszczenie, dotyczące utraty mocy obowiązującej taryfy 25 (kartofle) bezpośredniej kolejowej taryfy towarowej z c. i k. wojskową koleją północną. (Ruch z Austryą). — Obwieszczenie, dotyczące dodatku ze sprostowaniami do taryfy towarowej c. i k. wojskowej kolei północnej z 20-grudnia

bahn-Nord rücksichtlich der Nebengebühren, gemäss dem österr.-ung. Tarif, Teil I., B. — Kundmachung des k. u. k. Kriegsministeriums vom 25. Jänner 1917, betreffend die Erneuerung und Ergänzung des Ausnahmstarifes 32 (Holz für Eisenbahnzwecke) im direkten Güterverkehre der k. u. k. Heeresbahn-Nord (Verkehr mit Oesterreich). — Aenderung der Heeresbahnstation Kamień Wielki in eine unbesetzte Betriebsausweiche. — Bekanntmachung, betreffend Herausgabe eines „Atlas der Völkerverteilung in Westrussland".

Das Verordnungsblatt der k. u. k. Militärverwaltung in Polen. Stück VI. vom 1. März 1917 umfasst:

Amtlicher Teil: Nr. 27. Verordnung, betreffend die Bekämpfung der Rinderpest. — Nr. 28. Verordnung, betreffend die Verwertung der Ernte. — Nr. 29. Verordnung, betreffend Strafmassnahmen gegen Preistreiberei und Verletzung von Lieferungspflichten.

Nichtamtlicher Teil: Kundmachung, betreffend die Zulassung von Postpaketen bis zum Gewichte von 10 Kg. im Militärgeneralgouvernement Lublin. — Kundmachung, betreffend die Einführung von Aenderungen im Tarife für die Beförderung von Zivilgütern, lebenden Tieren und Leichen auf den Linien der k. u. k. Heeresbahn-Nord. — Erleichterungen des Reiseverkehres zwischen dem Gebiete des k. u. k. Militärgeneralgouvernements Lublin und jenem des kais. deutschen Generalgouvernements Warschau. — Aussertarifarische Fahrpreisermässigung für Schüler und Schülerinnen bei Fahrten von und zur Schule.

Regelung des Warenverkehres nach den k. u. k. in österr.-ungar. Militärverwaltung stehenden Gebieten. Die Durchfuhr von Waren durch die Monarchie nach diesen Ländern ist nur mit besonderer Bewilligung, welche das nach dem Eintrittszollamte in Betracht kommende Finanzministerium erteilt, gestattet.

Die Einfuhr von Waren, die aus den in österreichisch-ungarischer Militärverwaltung stehenden Gebieten stammen und direkt von dort zur Einfuhr nach der Monarchie gelangen, ist gestattet. Der Ursprung von Waren aus diesen Gebieten ist aber über Verlangen der Zollstelle durch ein Zeugnis des Kreiskommandos der Herkunftstelle nachzuwiesen. (Siehe auch Nr. 25. der „Mitteilungen").

Zollregime im k. u. k. Okkupationsgebiete östlich vom Bug. Die neue Zollordnung für das k. u. k. Okkupationsgebiet in Polen (Vdg. vom 9. Jänner 1917, V. Bl. Nr. 4, betreffend die Zollordnung und Monopolrechte, sowie die Straf- und Zwangsmassnahmen zur Durchführung der Zollordnung und Verkehrsverbote, und Vdg. vom 9. Jänner 1917, V. Bl. Nr. 5, betreffend die Durchführungsvorschriften zur Zollordnung und dem Zolltarife), gilt auch in dem k. u. k. Okkupationsgebiete östlich vom Bug (AOK. vom 10. Jänner 1917, M. V. Nr. 7132/1/P.).

Wirtschaftliches aus dem Kreise Zamość. Der Kreis Zamość, besonders der Stadt Zamość, spielt neben Lublin unter den Kreisen östlich der Weichsel als Handelsstadt eine besondere Rolle. Da Zamość schon in den Jahren, wo der Handelsverkehr nur auf den grossen Strassen erfolgte, im weiten Umkreise die einzige grössere Stadt von Bedeutung war, hat sich daselbst eine Reihe von Grosskaufleuten niedergelassen, welche auch jetzt eine ganze Reihe von Städten mit Waren versorgen. Allerdings ist ein guter Teil dieser Grosskaufleute durch die Russen gewaltsam evakuiert worden; es blieben aber viele kleine Kunden im Lande, die nach alter Gepflogenheit nach Zamość fahren, um dort ihren Bedarf an Waren aller Art zu decken. So kommt es, dass Zamość nicht nur Krasnostaw und Bilgoraj in vieler Beziehung zu versorgen hat, sondern dass auch die Kaufleute aus den Kreisen Tomaszów, Hrubieszów und Chełm dortselbst ihren Einkauf der Waren besorgen.

1916 r. — Obwieszczenie, dotyczące zmiany lokalnej taryfy towarowej c. i k. wojskowej kolei północnej co do należytości ubocznych, według austr.-węg. taryfy część I., B. — Zmiana stacyi kolei wojskowej Kamień Wielki na nieobsadzoną wymijalnię. — Obwieszczenie.

Dziennik Rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce. Część VI. z dnia 1. marca 1917. zawiera:

Część urzędowa: Nr. 27. Rozporządzenie dotyczące zwalczania księgosuszu. — Nr. 28. Rozporządzenie dotyczące zużytkowania zbiorów rolnych. — Nr. 29. Rozporządzenie dotyczące środków karnych przeciw podbijaniu cen i naruszeniu obowiązków dostawy.

Część nieurzędowa: Obwieszczenie dotyczące dopuszczenia pakietów pocztowych do 10 kg. wagi w lubelskiem Jeneralnem Gubernatorstwie wojskowem. — Obwieszczenie dotyczące wprowadzenia zmian w taryfie dla przewozu towarów cywilnych, żywych zwierząt i zwłok na liniach c. k. kolei wojskowej północnej. — Ułatwienia w podróżowaniu między Jeneralnem Gubernatorstwem wojskowem lubelskiem a Jeneralnem Gubernatorstwem warszawskiem. — Nadzwyczajne zniżki cen jazdy dla uczniów i uczenic przy jazdach do i ze szkoły. —

Uregulowanie ruchu towarów do obszarów zostających pod Zarządem wojskowym austro-węgierskim. Przewóz towarów przez Monarchię do tych obszarów dozwolony jest tylko za szczególnem zezwoleniem, którego udziela Ministerstwo finansów właściwe, stosownie do wstępnego urzędu celnego. Dozwolony jest przywóz towarów pochodzących z obszarów, będących pod zarządem austro-węgierskiego Zarządu wojskowego, które się stamtąd wprost do Monarchii przywozi. Pochodzenie towarów z tych obszarów udowodnić należy na żądanie urzędu cłowego, świadectwem komendy obwodowej miejsca pochodzenia. (Zob. także Nr. 25. „Wiadomości").

Przepisy cłowe w c. i k. obszarze okupacyjnym na wschód od Bugu. Nowa taryfa cłowa dla c. i k. obszaru zajętego w Polsce (rozp. z 9. stycznia 1917. r. dz. r. nr. 4, dotyczące taryfy cłowej i praw monopolowych, jakoteż postanowień karnych i przymusowych w celu przeprowadzenia taryfy cłowej i zakazów przewozowych, i rozp. z 9. stycznia 1917. r., dz. r. nr. 5, dotyczące przepisów wykonawczych do regulaminu cłowego i taryfy cłowej), obowiązuje także w c. i k. obszarze okupacyjnym na wschód od Bugu. (N. Kom. Armii z 10/1 1917., M. V. N. 7.132/1/P.).

Stosunki gospodarcze w obwodzie Zamość. Obwód Zamość, a zwłaszcza miasto Zamość odgrywa obok Lublina szczególną rolę jako miasto handlowe między obwodami na wschód od Wisły leżącymi. Ponieważ Zamość już w latach, w których ruch handlowy tylko na wielkich szlakach się odbywał, był w rozległym okręgu jedynem większem miastem o pewnem znaczeniu, osiadło tutaj dużo wielkich kupców, którzy i obecnie zaopatrują w towary cały szereg miast. Oczywista, że sporą część tych grosistów Rosyanie uprowadzili gwałtem; pozostała jednakże w kraju wielka ilość drobnych odbiorców, jadących starym zwyczajem do Zamościa, aby dla swych potrzeb zakupić wszelkiego rodzaju towary. Stąd też tłómaczy się, że Zamość zaopatruje nietylko Krasnostaw i Biłgoraj w wielu kierunkach, lecz że także kupcy z obwodów Tomaszowa, Hrubieszowa i Chełmu tam towary zakupują.

An landwirtschaftlichen Industrieunternehmungen gibt es im Kreise: 1 Zuckerfabrik, 4 Bierbrauereien, 6 Spiritusbrennereien, 1 Kartoffeltrockenanlage, 7 Motor- resp. Dampfmühlen, 42 Wassermühlen, 36 Windmühlen, 16 Oelpressen. Von diesen landwirtschaftlichen Fabriken sind einige momentan nicht im Betriebe.

Die Zuckerfabrik und Raffinerie Klemensów, welche zum Fideikommis des Grafen Zamojski gehört, hat den Betrieb eingestellt, da die Kampagne beendet ist.

Ferner befinden sich ausser Betrieb: 3 Bierbrauereien, 6 Spiritusbrennereien, 1 Kartoffeltrockenanlage, 16 Oelpressen.

Durch den Krieg wurden vernichtet: 2 Brauereien, 6 Brennereien. Davon wurden drei Brennereien wieder aufgebaut und in Betrieb gesetzt. Die Brauerei Zwierzyniec dürfte im Laufe des Monates wegen Mangel an Gerste resp. Malz den Betrieb einstellen.

Die Mühlen dürfen laut Kreiskommandoverordnung nur in der Zeit von 7 Uhr früh bis 7 Uhr abends vermahlen. Oelmühlen sind gesperrt.

Von den anderen Industrieunternehmungen befinden sich viele ausser Betrieb.

Infolge des dreimaligen Passierens des Landes durch die Armeen sind eine Menge Industrieunternehmungen, wie Sägen, Mühlen und dergl. zum Stillstande gezwungen worden, da ihnen Treibriemen und die aus Kupfer und Messing erzeugten verschiedenen Bestandteile durch die durchziehenden Truppen abgenommen wurden.

Dagegen ist von militärischer Seite in Zwierzyniec ein grosszügig geleitetes Industrieunternehmen geschaffen worden, welches Sägewerke, Kalkbrennereien, Elektrizitätswerke etc. erstehen liess und auch die Holzkohle und Terpentinerzeugung betreibt.

Die Tätigkeit der landwirtschaftlichen Genossenschaften wurde durch den Krieg stark beeinträchtigt. Derzeit arbeitet blos der Syndykat rolniczy in Lublin, Filiale Zamość. Die Tätigkeit ist eine sehr segensreiche, da durch das Syndikat den Landwirten Bedarfsartikel zu annehmbaren Preisen und von guter Qualität geliefert werden.

Infolge des Krigees liegt das Kreditwesen fast ganz darnieder.

Die nachstehenden Genossenschaften haben in letzter Zeit zwar ihren Betrieb wieder aufgenommen, konnten aber über die Einziehung alter Forderungen nicht hinaus. Im Kreise bestanden folgende Kreditgenossenschaften: 1. Towarzystwo oszczędnościowo - pożyczkowe, Frampol, 2. Sparkassa Krasnobrod, 3. Kredit- und Spargenossenschaft Szczebrzeszyn, 4. Ziemiańskie Towarzystwo wzajemnego kredytu, Zamość, 5. Drugie Zamojskie Towarzystwo oszczędności Zamość, 6. Nowo-Miejskie Rzemieślnicze Towarzystwo pożyczkowo-oszczędnościowe, 7. Towarzystwo kredytowe zwierzynieckie Zwierzyniec.

Bankfilialen gibt es im Kreise keine, nur eine Agentur des „Bank Handlowy w Łodzi“.

Was den Arbeitsmarkt anbetrifft, liegen die Verhältnisse andauernd gut. Jeder Arbeitswillige kann bei gutem Willen jederzeit Arbeit finden. Aus diesem Grunde hat auch das vom M. G. G. eingerichtete Arbeitsvermittlungsamt in Zamość fast gar keinen Zuspruch, weil alle, die arbeiten können und wollen, leicht selbst Beschäftigung finden. (Auskunftstelle Lublin).

Następujące przedsiębiorstwa przemysłu istnieją w obwodzie: 1 fabryka cukru, 4 browary, 6 gorzelń, 1 suszarnia kartofli, 7 młynów motorowych względnie parowych, 42 młynów wodnych, 36 wiatraków, 16 tłoczarń oleju. Niektóre z tych rolniczych przedsiębiorstw nie są obecnie w ruchu, i tak fabryka cukru i rafinerya Klemensów, należą do fidei komisu hr. Zamojskiego zastanowiła ruch z powodu zakończenia kampanii.

Nadto nie są w ruchu: 3 browary, 6 gorzelń, 1 suszarnia kartofli, 16 tłoczarń oleju. Wskutek wojny zostały zniszczone: 2 browary i 6 gorzelń. Z tych odbudowano i puszczono w ruch trzy gorzelnie. Gorzelnia w Zwierzyńcu na wielką skalę prowadzone przedsiębiorstwo dla braku jęczmienia względnie słodu.

Młynom wolno w myśl rozporządzenia komendy obwodowej mleć tylko w czasie od 7 rano do 7 wieczór.

We wielu innych przedsiębiorstwach przemysłowych jest ruch wstrzymany. Skutkiem trzechkrotnego przemarszu armii przez obwód, została wielka liczba przedsiębiorstw przemysłowych, jak tartaki, młyny i t. p. zmuszoną do zastoju, gdyż wojska przechodzące odbierały im pasy transmisyjne i różne części składowe z mosiądzu i miedzi.

Natomiast ze strony wojskowej utworzono w Zwierzyńcu na wielką skalę prowadzone przedsiębiorstwo przemysłowe, które założyło tartaki, wapienniki, elektrownie i t. d., a zarazem trudni się wyrobem węgla drzewnego i terpentyny.

Działalność związków rolniczych została przez wojnę silnie upośledzoną. Obecnie pracuje tylko syndykat rolniczy w Lublinie, filia w Zamościu. Działalność jest bardzo zbawienna, gdyż syndykat dostarcza rolnikom przedmiotów użytkowych po cenach przystępnych i w dobrej jakości.

Z powodu wojny jest kredyt prawie że zupełnie w zastoju. Następujące stowarzyszenia podjęły w ostatnim czasie wprawdzie znowu ruch, musiały się jednak ograniczyć tylko do ściągnięcia starych wierzytelności.

W okręgu istniały następujące stowarzyszenia kredytowe: 1. Towarzystwo oszczędnościowo-pożyczkowe Frampol, 2. Kasa oszczędności Krasnobród, 3. Związek kredytowy i oszczędności Szczebrzeszyn, 4. Ziemiańskie Towarzystwo wzajemnego kredytu Zamość, 5. Drugie Zamojskie Towarzystwo oszczędności Zamość, 6. Nowo-Miejskie Rzemieślnicze Towarzystwo pożyczkowo-oszczędnościowe, 7. Towarzystwo kredytowe zwierzynieckie Zwierzyniec.

Filii bankowych niema w obwodzie wogóle, jedynie Ajencya „Banku Handlowego w Łodzi“.

Stosunki na rynku pracy są stale dobre. Każdy mający chęć do pracy, może ją przy dobrej woli znaleźć każdej chwili. Z tego powodu żadnem nie cieszy się wzięciem urząd pośrednictwa pracy, zaprowadzony przez Wojskowe Jenerał-Gubernatorstwo, gdyż wszyscy, którzy mogą i chcą pracować znajdują sami z łatwością zatrudnienie. (Urząd wywiadowczy w Lublinie).

Warenmuster-Ausstellung in Pinczów. Zwecks Informierung der polnischen Kaufmannschaft über die direkten Einkaufsquellen in Oesterreich, wurde durch das Gewerbereferat des Kreiskommandos Pińczów eine Warenmuster-Ausstellung veranstaltet. An der Ausstellung nehmen hauptsächlich folgende Firmen teil: Georg Schicht, Aussig a/d Elbe, Max Kohn & Komp., Wien,

Wystawa wzorów towarowych w Pińczowie. Celem poinformowania polskiego kupiectwa o bezpośrednich źródłach zakupu w Austryi, urządził referent przemysłowy pińczowskiej komendy obwodowej wystawę wzorów towarowych. W wystawie biorą udział głównie na-

Müller u. Rosenzweig, Wien, Josef Hoffmann & Sohn, Janowitz (Mähren), Glasfabrik St. Hard in Parchen (Schlesien).

Es wurden hauptsächlich Wäsche, Bijouterie, Galanterie, Besatzartikel, Handstickereien, Glaswaren und Seife ausgestellt.

Neues Zollamt. Zwecks Erleichterung des Warenverkehres zwischen der Monarchie und Wolhynien wurde das Zollamt in Stojanów in's Leben gerufen.

Verzollung von Seidenbändern. Seidenbänder, welche durch eingearbeitete dickere Baumwollfäden gebildet und durch den Seidenschuss überdeckte Rippen (Boyeaux) enthalten, sind bei der Einfuhr in die unter k. u. k. Militärverwaltung stehenden Gebiete Polens als Webewaren aus Seide der T. Nr. 90 a zu 2.000 K per 100 Kg. zu verzollen (F. M. Erlass vom 27/2 1917, Zl.: 8999).

Regelung des Warenverkehres innerhalb des k. u. k. Okkupationsgebietes in Polen fand durch die Verordnung des MGG vom 25. Jänner 1917 VBl. Nr. 16 statt. Demnach ist der Verkehr innerhalb des k. u. k. Okkupationsgebietes mit den in der beigeschlossenen Tabelle angeführten Waren an die Erlangung von „Ueberfuhrsscheinen“, welche für die Ueberführung dieser Waren aus einem Kreise in einen anderen notwendig sind, gebunden.

Für die Beförderung von Waren mit der Eisenbahn in bestimmten Relationen (s. „Mitteilungen“ Nr. 29/30.) ist noch eine Uebernahmskarte notwendig.

Ueberfuhrsscheine sind auch für die Ueberführung von beschlagnahmten Rohstoffen, Halb- und Ganzfabrikaten aus einem Kreise in einen anderen auch in jenen Fällen erforderlich, in denen dem Besitzer das Verfügungsrecht über die beschlagnahmten Waren vom Militärgeneralgouvernement mittels eines „Freigabescheines“ bewilligt wurde. In diesem Falle werden die Ueberfuhrsscheine nur vom Militärgeneralgouvernement ausgestellt.

stępujące firmy: Georg Schicht w Ujściu (Aussig) n/Ł, Maks Kohn i Sp. we Wiedniu, Müller i Rosenzweig we Wiedniu, Józef Hoffmann i Syn, w Janowicach (Morawia), Fabryka szkła St. Hard w Parchsu (Śląsk). Przeważnie wystawiono bieliznę, biżuterye, towary galanteryjne, hafty ręczne, szkliwo i mydło.

Nowy urząd cłowy. Celem ułatwienia ruchu towarowego między Monarchią a Wołyniem, utworzono urząd cłowy w Stojanowie.

Oclenie wstążek jedwabnych. Wstążki jedwabne, utworzone przez wplecenie grubszych nici bawełnianych a zawierające nacięcia pokryte wątkiem jedwabnym, należy oclić przy przywozie do obszarów Polski, zostających pod c. i k. Zarządem wojskowym — jako tkaniny jedwabne poz. tar. l. 90 a po 2.000 K za 100 kg. (R. M. J. z 27/2 1917. l. 8.999).

Obrót towarowy na c. i k. zajętym obszarze Polski uregulowało rozporządzenie Wojskowego Jenerał-Gubernatorstwa z dnia 25. stycznia 1917. r., dz. rozp. l. 16. Wedle tego rozporządzenia zależny jest obrót wymienionych w dołączonej tabeli towarów w c. i k. zajętym obszarze od otrzymania „poświadczeń przewozowych“, które potrzebne są do przewozu tych towarów z jednego obwodu do drugiego. Do przewozu towarów koleją w oznaczonych relacyach (zob. „Wiadomości“ Nr. 29/30), potrzebna jest ponadto karta przyjęcia zgłoszeń. — Poświadczenia przewozowe wymagane są także do przewozu z jednego obwodu do drugiego zajętych surowców, oraz gotowych i półfabrykatów i w tych wypadkach, w których wojskowe Jenerał-Gubernatorstwo posiadaczowi udzieliło „kwitem zwalniającym“ (Freigabeschein) prawa rozporządzania zajętymi towarami. W takim razie wystawia poświadczenie przewozowe tylko wojskowe Jenerał-Gubernatorstwo.

Tabelle

über den Verkehr mit Lebensmitteln, Futtermitteln u. Bedarfsgegenständen im Gebiete des Mil.-Gen.-Gouv.

Tabela

dotycząca obrotu środków żywności, paszy i niezbędnych artykułów na obszarze Jen. Gub. wojskowego.

Artikel Artykuł	Verkehr innerhalb des Militär-General-Gouvernements *Obrót w obrębie Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego*	Ausfuhr nach Österreich-Ungarn *Wywóz do Austro-Węgier*	Ausfuhr in das kais. deutsche Verwaltungsgebiet und in das Etappengebiet *Wywóz do ces. niemieckiego obszaru administr. i obszaru etapowego*
I. Fleisch-, Selch u. Wurstwaren. 1. Fleisch, Speck, Schmeer, Schweineschmalz; 2. Rindsfett (Talg); Beschlagnahmt! 3. Selch- u. Wurstwaren;	über die Kreisgrenze hinaus nur mit Überfuhrschein des Kreiskmdos. über die Kreisgrenze hinaus nur mit Überfuhrschein des Militär-Generalgouvernements (Rohstoffzentrale) Frei	Zakazany — Verboten	Zakazany — Verboten
I. Mięso, wędliny i kiełbasy (kiszki). 1. Mięso, słonina, sadło, smalec wieprzowy 2. Tłuszcz bydlęcy (łój) Zajęty! 3. Wędliny, kiełbasy, (kiszki)	poza granice obwodu tylko za kartą na przewóz Komendy obwodowej poza granice obwodu tylko za kartą na przewóz Jeneralnego Gubernatorstwa wojsk. (Centrala surowców) Wolny.		
II. Geflügel, Wild, Fische. 1. Geflügel 2. Wild 3. Fische 4. Krebse	Frei	Zakazany. — Verboten.	Zakazany. — Verboten.
II. Drób, dziczyzna, ryby. 1. Drób 2. Dziczyzna 3. Ryby 4. Raki	Wolny		
III. Getreide, Mahlprodukte Brot. 1. Weizen, Roggen, Gerste. Hafer, Mengfrucht, Buchweizen und Hirse Beschlagnahmt! 2. Mahlprodukte Beschlagnahmt! 3. Brot (Backwaren)	innerhalb des Kreises mit Bewillig. des Kreiskommandos. Über die Kreisgrenze hinaus nur mit Überfuhrschein des Militär-Generalgouvernements (Ernteverwertungszentrale) wie Getreide Innerhalb des Kreises nach bestehenden Kopfquoten. Bei Reisen über die Kreisgrenze hinaus, nach Österr.-Ungarn, in das deutsche Verwaltungsgebiet u. Etapengebiet. Mitnahme für den persönlichen Ge- [illegible] 1 Pfund gest[illegible]	verboten **Ausnahmen von den Ausfuhrverboten** werden vom M.-G.-G. od. von den hiezu durch Vdg. d. M.-G.-G. besonders ermächtigten Organen bewilligt. In diesen Fällen genügt das Zertifikat der Warenverkehrszentrale Krakau Długa 1. **Na wyjątki od zakazów wywozu** pozwala Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe, lub organa przez nie do tego specyalnie upoważnione. W tych wypadkach wystarcza certyfikat Zarządu obrotu towarowego w Krakowie ul. Długa 1.	Verboten **Ausnahmen von den Ausfuhrverboten** werden vom M.-G.-G. oder von den hiezu durch Vdg. des M.-G.-G. besonders ermächtigten Organen bewilligt. In diesen Fällen genügt das Zertifikat des Mil.-Gen.-Gouv. (Ausfuhrabteilung). **Na wyjątki od zakazów wywozu** pozwala Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe lub organa przez nie do tego specyalnie upoważnione. W tych wypadkach wystarcza certyfikat Jen. Gub. wojsk. (Oddział wywozowy).
III. Zboże, produkty młynarskie, chleb. 1. Pszenica, żyto, jęczmień, owies, zboże, mieszane, hreczka i proso Zajęte! 2. Produkty młynarskie Zajęte! 3. Chleb (pieczywo)	W obrębie obwodu za zezwoleniem Komendy obwodowej. Poza granice obwodu tylko za kartą na przewóz Jeneralnego Gub. wojsk. (Centr. dla zużytkowania zbiorów roln.) jak zboże W obrębie obwodu wedle ilości wyznaczonej na głowę. Przy podróżach poza granice obwodu do Austro-Węgier, do niemieckiego obszaru administracyjnego i obszaru etapowego, wolno zabrać do osobistego użytku ilości do 1 funta wagi.	Zabroniony	Zabroniony
IV. Hülsenfrüchte Erbsen, Linsen, Bohnen	Frei	Verboten — Zakazany	Verboten — Zakazany
IV. Owoce strączkowe. Groch, soczewica, fasola	Wolny		
V. Milch, Molkereiprodukte, Eier. 1. Milch, Topfen 2. Butter 3. Eier	Frei über die Kreisgrenze hinaus nur mit Überfuhrschein des Kreiskmdos	Zakazany — Verboten	Zakazany — Verboten
V. Mleko, wytwory z mleka, jaja. 1. Mleko, ser 2. Masło 3. Jaja	Wolny poza granice obwodu tylko za kartą na przewóz Kom. obwodowej		
VI. Spezereiwaren. Zucker, Speiseöl	über die Kreisgrenze hinaus nur mit Überfuhrschein des Kreiskmdos	Zakazany — Verboten	Zakazany — Verboten
VI. Towary korzenne. 1. Cukier, oliwa do jedzenia	poza granice obwodu tylko za kartą na przewóz Kom. obwodowej.		

Artikel Artykuł	Verkehr innerhalb des Militär-General-Gouvernements *Obrót w obrębie Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego*	Ausfuhr nach Österreich-Ungarn *Wywóz do Austro-Węgier*	Ausfuhr in das kais. deutsche Verwaltungsgebiet und in das Etappengebiet *Wywóz do ces niemieckiego obszaru administr. i obszaru etapowego*
VII. Gemüse. 1. Kartoffel (Kartoffelfabrikate) Teilweise beschlagnahmt. 2. Gelbe und rote Rüben.	über die Kreisgrenze hinaus nur mit Überfuhrschein des Militär-Generalgouvernements (Ernteverwertungszentrale) Frei	Zakazany — Verboten	Zakazany — Verboten **Ausnahmen von den Ausfuhrverboten** werden vom M.-G.-G. oder von den hiezu durch Vdg. des M.-G.-G. besonders ermächtigten Organen bewilligt. In diesen Fällen genügt das Zertifikat des Mil.-Gen.-Gouv. (Ausfuhrabteilung). **Na wyjątki od zakazu wywozu** pozwala Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe lub organa przez nie do tego specyalnie upoważnione. W tych wypadkach wystarczy certyfikat Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego (Oddział wywozowy).
VII. Jarzyny. 1. Ziemniaki (fabrykaty z ziemniaków) Częściowo zajęte! 2. Marchew, buraki	poza granice obwodu tylko za kartą na przewóz Jener. Gubernatorstwa (Centrala dla zużytkowania zbiorów roln. Wolny		
VIII. Getränke. 1. Bier 2. Branntwein (auch Brennspiritus)	Frei nur mit Bescheinigung eines Monopol-Engros-Lagers	Zakazany — Verboten **Ausnahmen von den Ausfuhrverboten** werden vom M.-G.-G. oder von den hiezu durch Vdg. des M.-G.-G. besonders ermächtigten Organen bewilligt. In diesen Fällen genügt das Zertifikat der Warenverkehrszentrale, Krakau, Długa 1. **Na wyjątki od zakazu wywozu** pozwala Jeneralne Gubernatorstwo wojskowe lub organa przez nie do tego specyalnie upoważnione. W tych wypadkach wystarczy certyfikat Zarządu obrotu towarowego, Kraków, ul. Długa 1.	
VIII. Napoje. 1. Piwo, 2. wódka (także spirytus do palenia).	Wolne tylko za poświadczeniem hurtownego składu monopolowego		
IX. Schlachtvieh, Pferde. (Rinder, Kälber, Schweine, Schafe, Ziegen)	über die Kreisgrenze hinaus nur mit Überfuhrschein d. Kreiskmd.	Zakazany — Verboten	
IX. Bydło rzeźne, konie. (Bydło rogate, cielęta, owce, świnie kozy)	poza granice obwodu tylko za kartą na przewóz Komendy obwod.		
X. Futterartikel. 1. Heu Teilweise beschlagnahmt! 2. Futterrüben und Zuckerrüben Beschlagnahmt! 3. Stroh 4. Ölkuchen Beschlagnahmt! 5. Pferdebohnen, Peluschke, Wicke Beschlagnahmt! 6. Rotklee, Weisklee, Seradella, Lupine. Bastardklee, Wundklee, Hornklee, Luzerne, Hopfenluzerne, Rübensamen, Möhrensamen Beschlagnahmt!	über die Kreisgrenze hinaus nur mit Überfuhrschein des Militär-General-Guvernements (Ernteverwertungszentr.) Frei über die Kreisgränze hinaus nur mit Überfuhrschein des Militär-Generalgouvernements über die Kreisgrenze hinaus nur mit Überfuhrschein des Militär-Generalgouvernements (Landwirtsch. Abteilung) über die Kreisgrenze hinaus nur mit Überfuhrschein des Militär-Generalgouvernements	Zakazany — Verboten	Zakazany — Verboten
X. Pasza. 1. Siano Częściowo zajęte! 2. Buraki pastewne i cukrowe Zajęte 3. Słoma 4. Makuchy Zajęte! 5. Bobik, peluszka, wyka Zajęte! 6. Koniczyna czerwona i biała, seradella, łubin, koniczyna szwedzka, przelot, komonica, lucerna francuska i chmielowa, nasiona buraków i marchwi Zajęte!	poza granice obwodu tylko za kartą na przewóz jen. Gubernatorstwa wojsk. (Centrala dla zużytkowania zbiorów rolnicz. Wolny poza granice obwodu tylko za kartą na przewóz Jeneralnego Gubernatorstwa wojskowego (Centrala surowców) poza granice obwodu tylko za kartą na przewóz Jeneralnego Gubernatorstwa wojsk. Wydział gospodarczy poza granice obwodu tylko za kartą na przewóz Jeneralnego Gubernatorstwa wojsk.		
XI. Bedarfsgegenstände. Seife. Kerzen	über die Kreisgrenze hinaus nur mit Überfuhrschein des Kreiskommandos	Zakazany — Verboten	Zakazany — Verboten
XI. Niezbędne artykuły. Mydło, świece	poza granice obwodu tylko za kartą na przewóz Komendy obwodowej		
XII. Brennmaterialien. Bau-, Nutz- u. Brenholz	Frei	Zakazany — Verboten	Zakazany — Verboten
XII. Materyał opałowy. Drzewo budulcowe, użytkowe i opałowe	Wolny		

Bemerkungen:

1. Überdies dürfen Bahnsendungen aller hier genannten Artikel:
   a) nach Miechów und westlich darüber hinaus, einschliesslich der Seitenlinien;
   b) nach Włoszczowa und westlich, Richtung Częstochowa;
   c) nach Opoczno und darüber hinaus, Richtung Tomaszów;
   d) nach Stationen der Strecke Radom (inkl.) Dęblin (inkl.) Wąwolnica (inkl.);
   e) nach Bystrzyca und darüber hinaus, Richtung Lubartów;
   f) nach Ruda und nördlich davon. Richtung Włodawa, Chełm;
   g) nach Dąbrowa WWE und nördlich davon bis einschliesslich Baby;
   h) nach Jaszczów und darüber hinaus, Richtung Kowel,

   nur auf Grund von **Übernahmsmeldekarten**, die das Visum des für die Versandstation zuständigen Kreiskommandos tragen, zur Beförderung angenommen werden.
2. Behördlich instradierte Transporte bedürfen keinerlei Zertifikate (Überfuhrscheine oder Übernahmsmeldekarten).
3. Sendungen aus der Monarchie unterliegen nicht den vorstehenden Verkehrsbeschränkungen.

Uwaga:

Ponadto można przesyłki kolejowe z wszystkimi tutaj wymienionymi artykułami przyjąć do przewozu jedynie na podstawie kart przyjęcia zgłoszenia, zaopatrzonych w wizę Komendy obwodowej właściwej dla stacyi nadawczej, a w szczególności w kierunku:

a) do Miechowa i dalej na zachód, z włączeniem linij bocznych;
b) do Włoszczowej i na zachód, w kierunku Częstochowy;
c) do Opoczna i dalej w kierunku Tomaszowa;
d) do stacyi na linii Radom (włącznie) Dęblin (włącznie) Wąwolnicy (włącznie):
e) do Bystrzycy i dalej w kierunku Lubartowa;
f) do Rudy i na północ w kierunku Włodawy;
g) do Dąbrowy kolei warszawsko-wiedeńskiej i na północ do Bab włącznie;
h) do Jaszczowa i dalej w kierunku Kowla

2. Przesyłki załadowane przez władze, nie potrzebują żadnych certyfikatów (kart przewozowych lub kart przyjęcia zgłoszenia.
3. Przesyłki z Austro-Węgier nie podlegają powyższym ograniczeniom obrotu.

Umrechnungskurs für Rubel. Der Umrechnungskurs für 100 Rubel in Papier-, Silber- und Scheidemünzen wurde auf 335 Kronen festgesetzt. (MGG vom 9. März 1917, J. Nr. 5261/17).

Finanzierung der Warengeschäfte durch polnische Banken im k. u. k. Okkupationsgebiete in Polen. Die nach der Monarchie einzuführenden Waren werden durch die Ankäufer aus der Monarchie oder durch die heimischen Händler angekauft. Die Ankäufer werden bei den polnischen Banken akkreditiert, welche an sie den Fakturenbetrag gegen Vorlage des Frachtbriefduplikates auszahlen. Die Verrechnung mit der Bank in der Monarchie erfolgte von der Erlassung des Verbotes der Ausfuhr von Banknoten in der Weise, dass die polnische Bank die Bank in der Monarchie mit dem in Rubeln ausgezahlten Betrag zum Tageskurse in Kronen unter Zurechnung der Provision belastete. Seit der Erlassung des obigen Verbotes wird der akkreditierte Betrag samt Provision und Zinsen, von dem Zeitpunkte der Auszahlung des Betrages an den Akkreditierten bis zum Einlangen des Betrages an die polnische Bank gerechnet, bar beglichen. Bei der Einfuhr von Waren aus der Monarchie werden die Waren an die polnische Bank adressiert, welche sie gegen Bezahlung an den eigentlichen Besteller übergibt. Die Bank rechnet auch in diesem Falle eine Provision. (Auskunftstelle Radom).

Einfuhr von entbehrlichen Gegenständen nach dem k. u. k. Okkupationsgebiete in Polen. Gemäss § 7 der Verordnung vom 9. Jänner 1917, VBl. Nr. 5 ist die Einfuhr jener entbehrlichen Gegenstände aus den Ländern ausserhalb der österr.-ung. Monarchie und der von den k. u. k. Truppen besetzten Gebiete nach dem k. u. k: Okkupationsgebiete in Polen, welche nach der Monarchie einfuhrverboten sind (vgl. Ministerialverordnung vom 19. Dezember 1916, RGBl. Nr. 418), verboten. Diese Verordnung bezieht sich u. A. auch auf die Einfuhr von Edelsteinen, Perlen, sowie auch anderer Schmuckgegenstände, auch wenn dieselben am Leibe getragen sind. Trotz Verbot eingeführten Gegenstände werden konfisziert.

Das Verzeichnis dieser einfuhrverbotenen, entbehrlichen Gegenstände wird in dem nichtamtlichen Teile der nächsten Nummer des Verordnungsblattes der k. u. k. Militär-Verwaltung in Polen abgedruckt. — (MGG, ZE. Nr. 109.048/17 vom 3. März 1917).

Wirtschaftliche Studien aus dem Kreise Włoszczowa. Der Kreis Włoszczowa hat einen Flächeinhalt von ca. 1340 Quadratkilometer und eine Bevölkerungszahl von ca. 96.140 Einwohner, gegenüber ca. 99.000 im Jahre 1912. Es entfallen somit auf ein Quadratkilometer etwa 71 Einwohner. Die Bevölkerungsdichte bleibt also in diesem Kreise gegenüber dem für das ganze Königreich geltenden Durchschnitte um ca. 30% zurück. Dies ist auf den ausschliesslich land- und forstwirtschaftlichen Charakter des Kreises und den Mangel an grösseren Städten zurückzuführen. Von solchen sind zu erwähnen:

Włoszczowa mit über 5000 Einwohnern, Szczekociny mit etwa 4500 Einwohnern und Chlewice mit über 2000 Einwohnern. Vor dem Kriege waren von der Bevölkerung ca. 89% Christen und 10.9% Juden, wobei in Städten und Märkten die Zahl der Juden mehr als die Hälfte der Bevölkerung ausmachte.

Von der Gesamtfläche des Kreises entfallen etwa 40.5% auf Ackerboden, 18.5% auf Wiese und Weide, 0.1% auf Gärten, 31.3% auf Wald, 9.6% auf Oedland und Sonstiges. Wenn man diese Angaben mit den Durchschnittszahlen für das ganze Königreich Polen vergleicht, findet man, dass Włoszczowa nahezu noch einmal soviel Waldbestand besitzt, als dem Durchschnitte entsprechen

Obliczenie kursu rubla. Obliczenie kursu za 100 rubli w monecie papierowej, srebrnej i zdawkowej, ustalono na 335 K. (W. Jen. Gub. z 9. marca 1917. r. J. N. 5261/17).

Finansowanie interesów towarowych przez polskie banki w c. i k. zajętym obszarze Polski. Towary przywożone do Monarchii kupują nabywcy z Monarchii lub też swojscy kupcy. Kupcy otrzymują kredyt w polskich bankach, które wypłacają im kwotę fakturą, po przedłożeniu duplikatu listu frachtowego. Obrachunek z bankiem w Monarchii odbywał się przed wydaniem zakazu wywozu not bankowych w ten sposób, że bank polski obciążał bank Monarchii kwotą wypłaconą w rublach po kursie dziennym w koronach z doliczeniem prowizyi. Od chwili wydania owego zakazu wyrównuje się akredytowaną sumę wraz z prowizyą i odsetkami w gotówce za czas od dnia wypłaty tej sumy akredytowanemu, aż do jej nadejścia do banku polskiego. W razie przywozu towarów z Monarchii, adresuje się je do polskiego banku, który oddaje te towary za zapłatą temu, który je właściwie zamówił. I w tym wypadku policza bank prowizyę.

Przywóz zbytecznych przedmiotów do c. i k. obszarów zajętych Polski. Według § 7 rozporządzenia z dnia 9. stycznia 1917. r., dz. rozp. Nr. 5 jest zabronionym przywóz tych zbędnych przedmiotów z krajów poza granicami austro-węgierskiej Monarchii jakoteż z poza obszarów zajętych przez c. i k. wojska do c. i k. obszarów okupowanych Polski, których przywóz do Monarchii (por. rozp. min. z dn. 19. grudnia 1916., dz. u. p. Nr: 418) został zakazany. To rozporządzenie odnosi się między innemi także do przywozu drogich kamieni, pereł i innych biżuteryi, także w tym wypadku, gdy się je nosi na sobie. Przedmioty takie przywożone wbrew zakazowi ulegają konfiskacie.

Wyszczególnienie tych zbędnych przedmiotów, które podpadają pod zakaz przywozu ukaże się w części nieurzędowej następnego numeru dziennika rozporządzeń c. i k. Zarządu wojskowego Polski. (W. J. G. ZE. Nr: 109048/17. z dn. 3. marca 1917. r.).

Studya gospodarcze z obodu włoszczowskiego. Powierzchnia obwodu włoszczowskiego wynosi około 1.340 kilometrów kwadratowych, a zaludnienie 96.140 mieszkańców, wobec około 99.000 w roku 1912. Na km² wypada zatem około 71 mieszkańców. Gęstość zaludnienia w tymże obwodzie jest zatem około 30% mniejsza, niż przeciętna gęstość zaludnienia całego Królestwa. Przyczyną tego jest wyłącznie rolniczy i gospodarczo-leśny charakter obwodu i brak większych miast. Z tych należy wymienić:

Włoszczowę z około 5.000 mieszkańców, Szczekociny z około 4.500 mieszkańców i Chlewice z przeszło 2.000 mieszkańców. Przed wojną przypadało na ludność: chrześcian 89%, żydów 10.9%, przyczem ludność żydowska w miastach i miasteczkach przenosiła połowę ludności.

Z całego obszaru obwodu przypada na rolę 40.5%, na łąki i pastwiska 18.5%, na ogrody 0.1%, na lasy 31.3%, na pustkowia i resztę 9.6%. Jeżeli się porówna powyższe dane z liczbami przeciętnemi w całem Królestwie Polskiem, spostrzeże się, iż Włoszczowa posiada niemal dwa razy tyle terenu leśnego, niżby odpowiadało przeciętniu, podczas gdy udział w terenie rolnym jest mniejszy o 1/4 przeciętnej ilości. Z ziemi ornej przypada

würde, während der Anteil an Ackerboden um ein Viertel der Durchschnittszahl kleiner ist. Vom Ackerboden entfallen für die Zeit der letzten Ernte etwa 9⁰/₀ auf Weizen, 35⁰/₀ auf Korn, 8⁰/₀ auf Gerste, 10⁰/₀ auf Hafer, 22⁰/₀ auf Kartoffel und 0.4⁰/₀ auf Zuckerrübe, während etwa 17.6⁰/₀ mit Rücksicht auf die Kriegsverhältnisse und aus anderen Gründen unbebaut blieben.

Von Interesse ist, dass die Hektarerträge aller genannten Fruchtarten in keinem Falle unter die Friedenszahl gesunken sind, in vielen Fällen, wie besonders bei Weizen, Gerste, Hafer und Kartoffeln sogar die Friedenszahl übersteigen. Der Gesamtwert der Ernte beläuft sich auf ca. 22,800.000 K. — Unter Zugrundelegung der letzten Friedenspreise und des damaligen Rubelkurses würde sich der Wert auf 14,800.000 K belaufen, woraus sich ein Mehrerlös von etwa K 8,000.000 ergibt.

Dem ganzen Charakter des Kreises entsprechend ist die Industrie vorwiegend eine landwirtschaftliche. Im Kreise befinden sich etwa 65 Getreidemühlen, wovon 62 Wassermühlen sind. Von letzteren sind 26 ganz kleine Mühlen mit einer Wasserkraft bis zu 10 P. S., 22 Mühlen haben eine Wasserkraft von 10—20 P. S., 10 Mühlen von 20—40 P. S., 2 Mühlen von 40—50 und je eine Mühle von 50 und 120 P. S. Je 2 Mühlen werden mit explosionsmotoren von 16 bezw. 30 P. S. angetrieben; eine Mühle besitzt als Betriebskraft eine Dampfmaschine von 75 P. S. Die Wassermühlen befinden sich hauptsächlich an den beiden Flüssen Nida und Pilica, bezw. an deren Nebenflüssen. Die Einrichtung ist in der Regel sehr einfach; Walzenstühle sind nur bei den grösseren Mühlen in Verwendung. Von den Getreidemühlen sind alle betriebsfähig.

An Sägewerken befinden sich im Kreise Włoszczowa 4 mit Wasserbetrieb, hievon 3 mit einer Betriebskraft von je ca. 35 P. S., 1 mit einer Betriebskraft von 10 P. S., weiters 5 Dampfsägen, hievon 2 mit einer Betriebskraft von je 75 P. S., 1 mit einer Betriebskraft von 36 P. S., während 2 kleinere Sägen mit 15 pferdigen Dampfmaschinen betrieben werden. Sämtliche Sägen sind betriebsfähig, arbeiten aber mangels Bautätigkeit stark eingeschränkt.

In der Stadt Włoszczowa selbst befinden sich 13 kleine Gerbereien mit einer Jahresproduktion von ca. 400 q. — im Frieden, gegen ca. 75 q im Kriege.

An Branntweinbrennereien zählt der Kreis Włoszczowa 6 Betriebe, von welchen 3 eine Friedensproduktion von je ca. 2—3000 Hektoliter bei einer Betriebskraft von je 15—16 P. S. haben. Die übrigen Brennereien sind kleine Betriebe mit einer Jahresproduktion von ca. 1200 Hektoliter. Sämtliche Brennereien sind ausser Betrieb.

Zwei kleine Metsiedereien, die im Frieden zusammen ca. 400 Hektoliter Met erzeugt haben, produzieren jetzt kaum ein Zehntel dieses Quantums. Dies ist auf den Mangel an Honig zurückzuführen.

Zwei Oelpressen (Handbetrieb), die im Frieden etwa 280 q. — zusammen pro Jahr produziert haben, sind gesperrt.

Stärkefabriken werden im Kreise 4 gezählt. Hievon haben 2 Fabriken eine Dampfkraft von je 75 P. S. Eine wird von einer 20 pferdigen Wasserkraft betrieben. Die Produktion dieser Fabriken betrug im Frieden 140 Waggons Kartoffelstärke, während die Produktion im Kriege die Hälfte dieser Zahl erreicht.

Schliesslich sei noch eine kleine Papierfabrik mit einer Produktion von 6 Waggons per Jahr, weiters eine Brauerei mit einem Anstoss von ca. 500 Hektoliter und schliesslich eine kleine Seifensiederei mit einer Jahreserzeugung von 200 q. — erwähnt. Die letztgenannten 3 Betriebe liegen dermalen still.

Der Kreis Włoszczowa kommt als Handelsplatz für die Einfuhr weniger in Frage, da er in Friedenszeiten seinen Bedarf

za czas ostatnich żniw około 9% na pszenicę, 35% na żyto, 8% na jęczmień, 10% na owies, 22% na kartofle i 0.4% na buraki cukrowe, podczas gdy około 17.6% ze względu na stosunki wojenne i z innych powodów pozostało nieuprawionych. Jest rzeczą ciekawą, że wydajność hektara przypadająca z wszystkich wyżej wspomnianych rodzajów uprawy, w żadnym wypadku nie spadła poniżej cyfry pokojowej, a w wielu wypadkach cyfry pokojowe przewyższa, jak w szczególności przy pszenicy, jęczmieniu, owsie i ziemniakach. Łączna wartość żniwa wynosi około 22.800.000 koron. Biorąc za podstawę ostatnie ceny pokojowe i ówczesny kurs rubla, przyjąćby trzeba ówczesną wartość na 14.800.000 kor., zaczem okazuje się nadwyżka wartości w kwocie około 8.000.000 koron.

Odpowiednio do ogólnego charakteru obwodu jest jego przemysł przeważnie rolniczym. W obwodzie znajduje się około 65 młynów zbożowych, z czego 62 jest wodnych. Z ostatnich jest 26 całkiem małych młynów z siłą wodną do 10 HP., 22 młynów posiada siłę wodną od 10 do 20 HP., 10 młynów od 20—40 HP., 2 młyny od 40 do 50 HP., po jednym młynie od 50—120 HP. Dwa młyny pędzone są motorami explozywnymi o 16 wzgl. 30 HP., jeden młyn ma jako siłę popędową maszynę parową o sile 75 HP. Młyny wodne znajdują się głównie nad obu rzekami, Nidą i Pilicą, względnie ich dopływami. Urządzenie ich jest z reguły bardzo proste, walcownie używane są tylko w większych młynach. Z młynów zbożowych nadają się wszystkie do ruchu.

W obwodzie włoszczowskim znajdują się 4 tartaki, pędzone siłą wodną, z tych 3 z siłą popędową około 35 HP., 1 z siłą popędową 10 HP., dalej 5 tartaków parowych, z tych 2 z siłą popędową po 75 HP., 1 z siłą popędową 36 HP., podczas gdy dwa mniejsze tartaki. pędzone są parowemi maszynami o sile 15 HP. Wszystkie tartaki nadają się do ruchu, praca w nich jest jednakże dla braku ruchu budowlanego bardzo ograniczona.

W samem mieście Włoszczowej znajduje się 13 małych garbarń, produkujących w czasach pokojowych około 400 q rocznie, wobec około 75 q w czasie wojny.

Obwód włoszczowski ma 6 przedsiębiorstw gorzelnianych, z których trzy w czasie pokoju produkują po około 2—3.000 hektolitrów przy sile popędu 15—16 HP. Reszta gorzelń, to małe przedsiębiorstwa o rocznej produkcyi około 1.200 hektolitrów. We wszystkich gorzelniach jest ruch zastanowiony

Dwie małe miodosytnie, które w czasie pokojowym łącznie wytwarzają około 400 hektolitrów miodu, produkują obecnie zaledwo dziesiątą część tej ilości. Przyczyną tego jest brak miodu.

Dwie olejarnie (ręczne), które w czasie pokojowym łącznie produkowały około 280 q, są zamknięte.

W obwodzie istnieją cztery fabryki krochmalu. Z tych mają 2 fabryki siłę parową, każda po 75 HP. Jedną pędzi siła wodna 20 HP. Produkcya tych fabryk wynosiła w czasie pokojowym 140 wagonów krochmalu ziemniaczanego, podczas gdy produkcya podczas wojny jest o połowę mniejsza.

Wreszcie należy wymienić małą fabrykę papieru z produkcyą roczną 6 wagonów, dalej browar z wywarem około 500 hektolitrów, wreszcie fabrykę mydła z roczną produkcyą 200 q. Wspomniane 3 przedsiębiorstwa obecnie nie funkcyonują.

Obwód włoszczowski jako miejsce handlowe dla importu mniej wchodzi w rachubę, gdyż w czasie pokojowym pokrywał on swoje zapotrzebowanie głównie z okolicy. Dla wywozu z obwodu w pierwszym rzędzie wchodzi w rachubę handel produktami rolnymi i drzewem.

hauptsächlich im Kleinen gedeckt hat. Für die Ausfuhr aus dem Kreise kommt in erster Linie der Handel mit Bodenprodukten und Holz in Frage.

Der Kreis Włoszczowa wird von der Bahnlinie Czestochau-Kielce durchquert. Eine Förderbahn mit Pferdebetrieb verbindet Szczekociny mit Sędziszów, einer Station der Bahnstrecke Granica-Kielce. Der Zustand der Strassen und Wege hat sich dank der Tätigkeit unserer Arbeiterabteilungen bedeutend gebessert. (Auskunftstelle Krakau).

Obwód włoszczowski przecina linia kolejowa Częstochowa—Kielce. Konna kolejka łączy Szczekociny z Sędziszowem, stacyą linii kolejowej Granica—Kielce. Stan dróg i gościńców poprawił się znacznie dzięki pracy naszych oddziałów robotniczych.

(Urząd wywiadowczy w Krakowie).

Wirtschaftliche Mitteilungen aus dem kaiserl. deutschen Okkupationsgebiete in Polen.

Das Verordnungsblatt für das Generalgouvernement Warschau. Nr. 64 vom 24. Februar 1917 umfasst:

Nr. 266. Münz-Verordnung. Nr. 267. Verordnung, betr. Reiseverkehr zwischen dem Generalgouvernement Warschau und dem österr.-ungar. Verwaltungsgebiet in Polen. Nr. 268. Ausführungsverordnung über die Anmeldung des Vermögens italienischer Staatsangehöriger usw. Nr. 269. Bekanntmachung, betr. Familienpässe.

Nr. 65 vom 25. Februar 1917 umfasst:

Nr. 270. Bekanntmachung über die Verlängerung der Geltungsdauer der Verordnung vom 1. Oktober 1916 (V. Bl. Nr. 46 Ziffer 149) bis zum 30. April 1917.

Nr. 66 vom 12. März 1917 umfasst:

Nr. 271. Verordnung über die Besteuerung der Zigarettenhüllen. Nr. 272. Verordnung über die Nachbesteuerung der Zigarettenhüllen. Nr. 273. Verordnung über Privatmarketendereien. Nr. 274. Polizeiverordnung, betreffend Ausfuhr von Hunden nach Deutschland. Nr. 275. Polizeiverordnung, betreffend den Handel und Verkehr mit Zucker und Zuckerfabrikaten. Nr. 276. Bekanntmachung, betreffend die Rechtstellung der österreichisch-ungarischen Staatsangehörigen und der Angehörigen des österreichisch-ungarischen Okkupationsgebietes vor den Gerichten des Generalgouvernements Warschau. Nr. 277. Bekanntmachung über Zulassung von Paketen an polnische Kriegsgefangene in deutschen Gefangenenlagern.

Neue Scheidemünzen. In nächster Zeit gelangen neue aus Eisen oder Aluminium geprägte Scheidemünzen in Verkehr. Als Münzeinheit dient polnische Mark = 100 Pfennige. Neue Scheidemünzen müssen im Privatverkehr nur bis zum Betrage von 5 Mark angenommen werden. Der Gesamtbetrag der neuen Scheidemünzen darf den Betrag von 20 Millionen Mark nicht übersteigen.

Errichtung einer Messe in Breslau. Um den wirtschaftlichen Anschluss von Polen an Deutschland zu fördern, wird in Breslau die Errichtung einer Messe geplant, die zweimal im Jahre stattfinden soll.

Rechtsstellung der österreichisch-ungarischen Staatsangehörigen vor den Gerichten des Generalgouvernements Warschau. Vor den Gerichten dieses Gouvernements werden die österreichisch-ungarischen Staatsangehörigen den deutschen Reichsangehörigen und die Angehörigen der in österreichisch-ungarischer Verwaltung befindlichen russischen Gebieten den Angehörigen des Generalgouvernements Warschau gleichgestellt.

Die Bialystoker Lederindustrie. Über die Bialystoker Lederindustrie bringt die „Białystoker Zeitung“ folgende Ausführungen:

Neben der Tuchindustrie ist es die Lederindustrie, die Białystok als Industriestadt ein besonderes Gepräge gegeben hat. Vor 40 Jahren war es Koppel Salken, der

Wiadomości gospodarcze z niemieckich obszarów zajętych Polski.

Dziennik rozporządzeń dla Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego. Nr. 64. z dn. 24. lutego 1917. zawiera:

Nr. 266. Rozporządzenie dotyczące monety. Nr. 267. Rozporządzenie dotyczące ruchu osobowego pomiędzy Jenerał-Gubernatorstwem Warszawskiem, a obszarem administracyi austro-węgierskiej w Polsce. Nr. 268. Przepisy wykonawcze dotyczące zgłaszania majątku włoskich poddanych. Nr. 269. Obwieszczenie dotyczące powszechnego przymusu paszportowego (paszporty familijne).

Nr. 65. z dn. 25. lutego 1917. zawiera:

Nr. 270. Obwieszczenie o przedłużeniu mocy rozporządzenia z dnia 1. października 1916. r. (Dz. rozp. Nr. 46 rozp. Nr 149) do 30. kwietnia 1917. r.

Nr. 66. z dn. 12. marca 1917. zawiera:

Nr. 271. Rozporządzenie dotyczące opodatkowania obwolutów do papierosów. Nr. 272. Rozporządzenie dotyczące podatku dodatkowego na obwoluty do papierosów. Nr. 273. Rozporządzenie dotyczące markietaństwa prywatnego. Nr. 274. Rozporządzenie dotyczące wywozu psów do Niemiec. Nr. 275. Rozporządzenie policyjne dotyczące handlu i obrotu cukrem oraz przetworami cukrowymi. Nr. 276. Obwieszczenie w przedmiocie stanowiska prawnego poddanych austro-węgierskich i osób przynależnych do obszarów okupacyi austro-węgierskiej przed sądami w Jenerał-Gubernatorstwie Warszawskiem. Nr. 277. Obwieszczenie dotyczące pozwolenia na wysyłanie paczek do polskich jeńców wojennych w niemieckich obozach dla jeńców.

Nowa moneta zdawkowa. W najbliższym czasie wejdzie w obieg nowa moneta zdawkowa, bita z żelaza lub aluminium. Jako jednostkę monetarną ustanowiono polską markę = 100 fenigom. Nową monete zdawkową musi się w ruchu prywatnym przyjmować tylko do kwoty 5 marek. Suma ogólna nowej monety zdawkowej nie powinna przekraczać 20 milionów marek.

Urządzenie jarmarku we Wrocławiu. W celu poparcia łączności gospodarczej między Polską a Niemcami zamierzone jest urządzenie jarmarku we Wrocławiu, który odbyć się ma dwa razy do roku.

Położenie prawne poddanych austryacko-węgierskich przed sądami Jeneralnego Gubernatorstwa warszawskiego. Przed sądami tej gubernii są austryacko-węgierscy poddani równouprawnieni z poddanymi państwa niemieckiego, zaś poddani rosyjskich obszarów, pozostających pod zarządem austryacko-węgierskim, są równouprawnieni z poddanymi Jeneralnego Gubernatorstwa warszawskiego.

Przemysł skórny w Białymstoku. O przemyśle skórnym w Białymstoku donosi „Gazeta Białostocka“: Obok przemysłu sukienniczego przemysł skórny nadał Białemustokowi jako miastu przemysłowemu wybitną cechę. Przed 40 laty niejaki Koppel Salken urządził pierwszą

Firmeneinsicht.

Oesterreichische und ungarische Firmen können bei der k. u. k. Warenverkehrszentrale in die Liste der im k. u. k. Okkupationsgebiete Polens befindlichen Firmen Einsicht nehmen.

Wgląd do spisu firm.

Firmy austryackie i węgierskie mogą uzyskać dostęp do znajdującego się w c. i k. Zarządzie obrotu towarowego spisu firm istniejących w c. i k. obszarach zajętych Królestwa Polskiego.

die erste Gerberei und Walkerei einrichtete. Er verarbeitete zuerst in kleinem Umfange Kalbleder, führte dann aber die Fabrikation von Rossleder nach dem sogenannten Hamburger System ein, wodurch er den Grund zum Aufblühen der Białystoker Lederindustrie legte. Die nächsten Betriebe entstanden in Krynki. Die bedeutendste Gerberei war hier die von Knyschinski, die in den neunziger Jahren entstand. In jedem Jahr wurden in Białystok und Umgebung neue Betriebe eröffnet. Die nassen Gerbereien sind in den kleineren Städten der Umgebung eingerichtet worden, während die Zurichtereien von allen grösseren Lederfabrikanten sich in der Stadt befanden. Nasse Gerbereien gibt es in Krynki, Jasinowka, Sokolki, Roshany, Świelocz, Knyschyn, Wasilkow, Zabłudowo, Złotoria und anderen Orten. Man zählte 1913 im früheren russischen Grodnoer Gouvernement 200 Lederfabriken mit 6000 Arbeitern. In Białystok selbst gab es 50 grössere und kleinere Betriebe, die vor dem Kriege 800 bis 1000 Arbeiter beschäftigt haben. Nicht immer besassen die hiesigen Lederfabriken auch eigene Gerbereien. Sie geben ihre Ware zum Gerben vielfach in Lohnarbeit.

Die Bedeutung der Białystoker Lederindustrie beruht darauf, dass hier die sogenannten „Rossschilder“ bearbeitet werden. „Schilde“ nennt man die hinteren Teile der Felle, die von festerer Beschaffenheit sind und sich nicht zur mechanischen Zurichtung, die in allen anderen Ländern üblich ist, eignen, sondern mit der Hand bearbeitet werden müssen. Durch diese Fabrikationsmethode ergibt sich ein besonders wasserdichtes Leder, das sich in Russland grosser Beliebtheit erfreut. So kommt es, dass die Rossschilde aus den Ländern der ganzen Welt bezogen werden. Sie kommen aus Amerika, zum sehr grossen Teile aus Argentinien, aus Chile, aus Frankreich, Belgien, England, Deutschland und Oesterreich, ja selbst aus China und Japan hierher. Wenn auf der Messe in Nischni Nowogrod die internationalen Händler die russischen Felle auskauften, trennten sie gleichzeitig die Hälse von den Schilden. Die Schilde wurden wieder an die russische Lederindustrie und zum erheblichen Teil an die Białystoker Fabrikanten verkauft, während nur die Hälse zur Bearbeitung auf mechanische Weise ausgeführt werden.

Die zur Gerberei und Zurichtung notwendigen Materialen befinden sich zum Teil an Ort und Stelle. Kalk wird hier gewonnen, die Gerberlohe liefern die grossen russischen Eichenwälder. Der Quebracho-Extrakt wird aus Argentinien bezogen, aber auch aus Hamburg. Zuletzt waren Extrakt-Fabriken auch in Mühlgraben bei Riga, Schawlen und in Warschau entstanden. Die zum Verfertigen nötigen Öle stammen aus dem Kaukasus, die Trane wurden aus Norwegen bezogen, die Farbstoffe kamen aus Deutschland.

Der Białystoker Ledermarkt hatte eine ausserordentliche Bedeutung. Man schätzt den Jahresumsatz auf annährend 25 Millionen Rubel. Die Lage des Białystoker Ledermarktes interessierte die Börsen von Berlin, Hamburg, Paris und London.

Die Russen haben bei ihrem Rückzuge die Białystoker Lederindustrie lahmgelegt. Die Rohmaterialien wurden mitgenommen und vielfach auch die Anlagen unbrauchbar gemacht, so dass dieser ganze früher blühende Industriezweig jetzt daniederliegt.

garbarnię i folownię. Wyrabiał zrazu w małych rozmiarach skórę cielęcą, poczem zaprowadził fabrykacyę skóry końskiej wedle tak zwanego systemu hamburskiego i w ten sposób położył podwalinę do rozkwitu białostockiego przemysłu skórnego. Następne fabryki powstały w Krynkach. Najznaczniejsza tu garbarnia należała do Knyszyńskiego, założona w latach dziewięćdziesiątych. W każdym roku powstawały nowe fabryki w Białymstoku i okolicy. Mokre garbarnie urządzone w mniejszych miastach okolicznych, podczas gdy wyprawialnie wszystkich większych fabryk skór znajdowały się w mieście. Mokre garbarnie istnieją w Krynkach, Jasinówce, Sokołkach, Roshanach, Knyszynie, Wasylkowie, Zabłudowie, Złotoryi i innych miejscowościach. W roku 1913 było w dawniejszej rosyjskiej gubernii grodzieńskiej 200 fabryk skór, zatrudniających 6000 robotników. W samym Białymstoku istniało 50 większych i mniejszych fabryk, które dawały pracę 800 do 1000 robotnikom. Tutejsze fabryki skór nie zawsze posiadały własne garbarnie. Częstokroć oddają one swój towar do garbowania najemnikom.

Znaczenie białostockiego przemysłu skórnego na tem polega, że obrabiają tu tak zwane „tyły końskie“ („Rosschilde“). Tak zowią tylne części skór, mające większą tężyznę i nie nadające się do mechanicznej obróbki, używanej we wszystkich innych krajach; muszą one być obrabiane ręką. Tym sposobem fabrykacyi zyskuje się szczególnie nieprzemakalną skórę, która bardzo jest ulubiona w Rosyi. Stąd pochodzi, że tyły końskie sprowadza się z krajów całego świata. Przychodzą one tu z Ameryki, po znacznej części z Argentyny, z Chile, Francyi, Belgii, Anglii, Niemiec i Austryi, ba nawet z Chin i Japonii.— Gdy kupcy międzynarodowi rozkupowywali w Niżnym Nowogrodzie rosyjskie skóry, oddzielali równocześnie szyje od tyłów; tyły sprzedawano napowrót rosyjskim przemysłowcom, a w znacznej części białostockim fabrykantom, podczas gdy tylko szyje wywożono do obróbki drogą mechaniczną.

Materyał potrzebny do garbowania i obrobienia znajduje się po części tu w miejscu. Wapno zyskuje się tu, dębnicy garbarskiej dostarczają rozległe rosyjskie lasy dębowe. Wyciąg kwebrachu sprowadza się z Argentyny, ale także z Hamburga. W ostatnich czasach powstały fabryki wyciągu także w Mühlgraben koło Rygi, Szawlach i Warszawie. Oleje potrzebne do wyrobu pochodzą z Kaukazu, trany sprowadzano z Norwegii, a barwiki przychodziły z Niemiec.

Białostocki targ skór miał nadzwyczajne znaczenie. Obrót roczny oceniają w przybliżeniu na 25 milionów rubli. Położenie białostockiego targu skórnego budziło zainteresowanie na giełdach w Berlinie, Hamburgu, Paryżu i Londynie.

Moskale unieruchomili podczas swego odwrotu białostocki przemysł skórny. Surowce zabrali, a zakłady częstokroć niszczyli tak, że cała ta dawniej kwitnąca gałąź przemysłu obecnie leży odłogiem.

„Bestimmungen über den Privatpost- und Telegraphenverkehr des österreichisch-ungarischen Okkupationsgebietes in Polen“ (II. Teil des Verkehres mit dem k. u. k. Okkupationsgebietes in Polen) sind bereits im Selbstverlage der k. u. k. Warenverkehrszentrale erschienen und dort zum Preise 60 Heller zu beziehen.

„Postanowienia dotyczące prywatnego obrotu pocztowego i telegraficznego w austro-węgierskim obszarze zajętym Polski“ (II. Część obrotu z c. i k. obszarem zajętym Polski) pojawiły się własnym nakładem c. i k. Zarządu obrotu towarowego i są tamże do nabycia w cenie 60 halerzy za egzemplarz.

Alle Gesuche um Ausfuhrbewilligungen und Zertifikate sind mit K 3·35 (Stempelmarken des MGG.) zu stempeln.

Wszelkie podania o zezwolenie na wywóz i certyfikaty należy zaopatrzyć stemplami W. Jen. Gub. za K 3·35.

Adressen:

K. u. k. Warenverkehrszentrale Krakau, Długa, Telephon 3582. Empfangstunden 9½—12½ vorm. ausgenommen Sonn- und Feiertage.

K. u. k. Auskuftstelle Krakau, Hauptring 19, Telephon 3538.

K. u. k. Auskunftstelle Lublin, Gubernatorska 3, Telephon 85.

K. u. k. Auskunftstelle Radom, Lubelska 73. Telephon durch Anruf.

K. u. k. Auskunftstelle Lemberg, Akademicka 17. Telephon 442.

Gemeinsame Expositur der k. u. k. Warenverkehrszentralen Wien I. Stubenring 10 (Gebäude der Handels- und Gewerbekammer). Telephon Nr. 12526.

Gemeinsame Expositur der k. u. k. Warenverkehrszentralen Budapest IV. Dorottya u. 9. Telephon Nr. 7—62.

Adresy:

C. i k. Zarząd obrotu towarowego Kraków, ul. Długa 1, Telefon 3582. godziny urzędowe od godz. 9½—12½ przedpoł., z wyjątkiem niedziel i świąt.

C. i k. Urząd wywiadowczy Kraków, Rynek główny 19, Telefon Nr. 3538.

C. i k. Urząd wywiadowczy Lublin, ul. Gubernatorska 3, Telefon 85.

C. i k. Urząd wywiadowczy Lwów, ul. Akademicka 17. Telefon 442.

C. i k. Urząd wywiadowczy Radom, ul. Lubelska 73. Telefon za zgłoszeniem.

Wspólna expozytura c. i k. Zarządów obrotu towarowego Wiedeń 1. Stubenring 10 (Gmach Izby handlowej i przemysłowej). Nr. telefonu 12526.

Wspólna expozytura c. i k. Zarządów obrotu towarowego Budapeszt IV. Dorottya u. 9. Nr. telefonu 7—62.

DRUKARNIA NARODOWA W KRAKOWIE.